No. 259. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag 30 *October.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BELGIE.

BRUSSEL, den 28sten October.

Den 25sten dezer is volgens de genomen beschikkingen het kamp van Gastiaux opgebroken; 2000 man zijn binnen Mons getrokken en de overigen te Nimy en omstreken gekantonneerd.

— De abt *Helzen* heeft gisteren voor de vierde maal, onder denzelfden toeloop als de vorige malen, eene predikatie gedaan en thans zijne toehoorders over het huwelijk van der priesters onderhouden. Hij heeft vervolgens eene mis in het vlaamsch en eene in het fransch bediend. Naar men verzekert heeft hij zijne toehoorders tot het teekenen eener petitie uitgenoodigd, waarbij het gebruik van de Augustijner-kerk, vroeger bij de protestanten in gebruik, voor zijne nieuwe eerdienst verzocht wordt. De rust is ook thans niet gestoord geworden.

— Uit Rijssel schrijft men dat de heeren *de Brouckere* en *van Halen* met een der chefs van de kompagnieschap *Ferrier* eene overeenkomst getroffen hebben, naar aanleiding van welke eene openbare telegraphische dienst van Parijs naar Antwerpen en Douvres over Rijssel zal worden daargesteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26sten October.

De *Moniteur* vermeldt heden:

» De heer *Miguet* is van Bayonne alhier dezen morgen aangekomen. De zuidelijke provincien van Spanje zijn even als Gallicien en Estramadura rustig. In Kastilien tracht de priester *Merino* eene partij te vormen. In Katalonien wapent men de liberalen, en ontwapent men de koninklijke vrijwilligers. Men meent dat don *Carlos* zich aan de Portugesche grenzen bevindt. De weg van Bayonne naar Vittoria is, ten gevolge van het gevecht te Tolosa, tot aan den Mont-dragon, vrij. De heer *Miguet* heeft *El Pastor* ontmoet, terwijl deze de opstandelingen najaagde.”

Het officieel dagblad van Madrid tot den 19den dezer bevat onderscheiden decreten, bij een van welke de goederen van don *Carlos* werkelijk worden geconfiskeerd. Van eene verandering van ministerie blijkt daarentegen niets.

Onder dagteekening van den 21sten deelt het *Memorial Bordelais*, uit Tolosa, de volgende, zoo het heet, officiele tijdingen mede: » De generaal *Sarsfield* trekt aan het hoofd van 8000 man op Mi-[illegible], met den stelligen last om Vittoria te bezetten, en met gestrengheid den opstand te keeren. Deze 'oe bevelhebber is tot onderkoning van Navarra benoemd, terwijl de brigadier *Wall* hem in die hoedanigheid is toegevoegd. Den brigadier *Lorenzo*, die *Santos Ladran* gevangen heeft genomen, is het kommandement van Pampeluna opgedragen. De koningin heeft gelast dat men in haren naam de provincie Guipuzcoa zoude bedanken voor haar goed en getrouw gedrag, en dat men niet zonder hare voorkennis van het aanbod eener gewapende hulp van de zijde van Frankrijk gebruik zoude maken.”

Bijzondere berigten, zoo van Madrid als van de grenzen ontvangen, vermelden:

De maarschalk *Bourmont* en Fransche officieren, die hem gevolgd zijn, bevinden zich in het lazareth te Albuquerque.

Onderscheiden personen, die in den opstand te Talaveyra de la Reyna betrokken waren, zijn in hechtenis genomen, en worden voor eene militaire commissie teregt gesteld.

Men is in de hoofdstad bij voortduring beducht voor den volksgeest der provincien. In Arragon, Katalonien en Valencia moeten reeds werkelijk onlusten zijn voorgevallen, doch voor het oogenblik onderdrukt. Oud-Kastilien daarentegen wordt door onderscheidene benden guerillas verontrust, welke alle het gezag van den priester *Merino* schijnen te erkennen. De geheele bergachtige streek *la Sierra de la Siquera* is hem toegedaan.

De insurgenten van Biscaye en Alava, hebben te Salinas, Vergara, Villa Rexal en elders post gevat, om de troepen der koningin, die zich te Tolosa bevinden, weerstand te bieden.

Het berigt der bezetting van Vittoria is geheel ongegrond, wijl deze stad zich op den 20sten nog in de handen der aanhangers van don *Carlos* bevond.

Beter, dan in alle deze berigten te zamen, wordt de inwendige toestand van Spanje in het volgend verslag, zooals dit in de *Sentinelle de Bayonne* voorkomt, afgeschilderd.

Een courrier der Engelsche legatie heeft den 16den Madrid verlaten, en is den 18den te Burgos aangekomen, na intusschen door de benden van den priester *Merino* te zijn opgehouden. De insurgenten hebben hem zijn geld, zijne wapenen en eenige brieven ontnomen; te Burgos komende, heeft hij aldaar den bevelhebber der troepen van de koningin gevonden, die nagenoeg drieduizend man onder zich had, doch, met deze niet in staat zijnde eenige beweging te maken, den generaal *Sarsfield* aan het hoofd van 4000 man van Ciudad Rodrigo wachtende was. Ziende dat het onmogelijk was zijnen weg over Vittoria te vervolgen, daar de insurgenten nog immer Quintanapalla bezet hielden, heeft genoemde courrier zich naar St. Ander gewend, om van daar over zee naar Bayonne te vertrekken, doch hij is op nieuw in handen der opstandelingen gevallen, naar Bilbao overgebragt en aldaar 24 uren gevangen gehouden. Na een onderhoud met den markies *de Valdespina*, heeft men hem toegelaten naar Bergara te vertrekken, waar ook een aanzienlijk getal insurgenten vereenigd was, doch waar hem uithoofde van zijn vrijgeleide den weg naar Tolosa werd open gelaten.

In laatstgenoemde stad heeft hij den generaal *Castagnon* gevonden, doch had dezelve zoodra niet verlaten, of hij bevond zich op nieuw te midden der aanhangers van don *Carlos*. Eindelijk is hij den 21sten dezer te Bayonne aangekomen, na allerlei gevaren te hebben doorgestaan, die niet geringer waren, omdat men depeches van den Franschen gezant bij hem heeft gevonden. Te Burgos was de volksgeest zeer bedenkelijk en men hield het er voor, dat dezelve zich zoude openbaren, zoodra de troepen de stad verlieten.

— De fondsen waren heden (26 *October*) genoteerd: 5 pCt. kont. 102,10; op tijd 102,20; 3 pCt. kont. 74,60; op tijd 74,65; Nap. renten op tijd 99,90; Sp. perpet. kont. en op tijd 62¾; 3 pCt. kont. en op tijd 37⅝; Cortes 15⅞.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 29sten October.

Naar wij vernemen heeft de kollekte in deze provincie, ten behoeve der slagtoffers van den veen-brand in de provincie Groningen, opgebragt de som van *f* 2,353,50½.

— In den avond van ll. Zaturdag is onder de gemeente Schijndel in het huis toebehoorende en bewoond door *W. van Roosmalen*, een hevige brand ontstaan, welke binnen weinig tijds zulke vorderingen maakte, dat weldra huis, schop en verdere aanhoorigheden, benevens al het huisraad, een voorraad van granen en acht uitmuntende beesten door de vlammen verteerd werden. Het ontbrak bij deze gelegenheid niet aan de noodige hulp, daar ieder, waaronder ook inzonderheid de officieren en manschappen van het aldaar gekantonneerd gedeelte der 13de afdeeling infanterie, zich om het zeerst beijverde, doch alle pogingen waren vruchteloos voornamelijk door het gebrek aan genoegzaam water. De schade, ofschoon nog niet begroot, is aanzienlijk; het gebouw was niet verzekerd. De oorzaak van den brand is onbekend.

— Men heeft hier te lande Bataviasche couranten tot den 14den Mei ll. ontvangen; dezelve behelzen, buiten een aantal benoemingen door den gouverneur-generaal gedaan, geen nieuws van aanbelang.

'S GRAVENHAGE, den 28sten October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft Z. Exc. de minister van financien de begrootingswetten voor 1834 voorgedragen. Vooraf deed Z. Exc. eene aanspraak, waarin hij de bezuinigingen en vereenvoudigingen deed kennen, die de verschillende hoofdstukken der begrootingen hadden ondergaan en waaromtrent nog zou worden voortgegaan. Onder de uitgaven bij het departement van financien is niet begrepen geworden de uitloting van eenige 6 per cents effecten, daar het gevestigd crediet van den Staat het bestendigen van 6 per cents renten niet toelaat en de Regering zich voorbehoudt, omtrent de geheele intrekking daarvan nadere bepalingen voor te dragen; terwijl aan den anderen kant het bedrag der oude renten slechts met *f* 8,400,000 en niet met $\frac{15}{31}$ verminderd wordt, waardoor aan den lateren loop der onderhandelingen gevolg is gegeven, volgens welken slechts die som aan Belgie als aandeel is toegewezen. Omtrent het Syndicaat is te kennen gegeven, dat alle verandering ten deze, in de tegenwoordige oogenblikken, voor het belang des lands hoogst gewaagd en verderfelijk zijn zou.

De financiële wetten, aan de Kamer voorgedragen, bestaan uit de volgende ontwerpen:

Het eerste houdt in de begrooting der uitgaven voor het volgend jaar, welke voorgesteld worden op *f* 40,846,448 als gewoon, en *f* 13,046,380,58 als buitengewoon, te zamen *f* 53,892,828,58, waarvan twee millioenen buiten beschikking zullen worden gesteld.

Het tweede behelst de middelen om de uitgaven te dekken, welke dezelfde als dit jaar zijn; maar nog bovendien *f* 1,200,000 bevatten, uit de geldmiddelen van de overzeesche bezittingen ten behoeve van de schatkist te doen komen; als mede den accijns op turf en steenkolen en eene buitengewone uitkeering van *f* 800,000 uit de geldmiddelen van de overzeesche bezittingen; daarenboven zal nog, ter aanvulling van het ontbrekende aan de middelen tot dekking van het buitengewoon aangewezen, in het tweede grootboek der nationale werkelijke schuld, rentende vijf ten honderd, worden ingeschreven en kunnen worden te gelde gemaakt een kapitaal van *f* 4,000,000.

Het derde strekt om de grondbelasting naar het kadaster te heffen en deze van alle opcenten te bevrijden.

Het vierde houdt in een accijns op den turf.

Het vijfde betreft den accijns op de steenkolen.

Het zesde heeft betrekking tot eenen accijns op de suiker, volgens hetwelk de accijns zal bedragen van iedere honderd ponden ruwe suiker dertien gulden vijftig centen, meerdere of mindere hoeveelheid naar evenredigheid.

Het zevende houdt bepalingen omtrent den inkoop en de aflossing van schuld voor 1834. Even als over 1832 en 1833 zal het Amortisatie Syndicaat ook over het jaar 1834 niet worden in het genot gesteld van de jaarlijksche dotatie van *f* 2,500,000; het zal een gedeelte van de 2½ pCt. tot de werkelijke schuld moeten doen overgaan. Op den 1 April zal een kapitaal van *f* 1,000,000 schuldbekentenissen, rentende 4½ pCt., moeten worden afgelost.

Het achtste, tot aanvulling der middelen, bestemd tot dekking van de uitgaven, begrepen onder de begrooting over 1833, bepaalt, dat ter verdere aanvulling, bestemd tot goedmaking der bij de wet toegestane uitgaven, behoorende tot de begrooting van 1833, in het tweede grootboek der nationale werkelijke schuld, rentende vijf ten honderd, zal worden ingeschreven en kunnen worden te gelde gemaakt een kapitaal van *f* 6,340,370, onbeschikt gebleven op dat van *f* 93,500,000, waarvan de daarstelling tot goedmaking van de buitengewone behoeften van 1833 was bepaald bij het 1ste en 2de art. der wet van 22 November 1832.

Blijkens ramingen der opbrengsten is er gedurende de acht eerste maanden dezes jaars *f* 276,693,56½ meer ontvangen dan de middelen waren geraamd.

Uit de recapitulatie der berekeningen, strekkende tot grondslag van de begrooting over het jaar 1834, blijkt, dat de gewone begrooting, zoo als hier voren gemeld is, beloopt *f* 40,846,448 en de buitengewone *f* 13,046,380,58, te zamen *f* 53,892,828,58. Dat voor marine als gewoon uitgetrokken is eene som van *f* 6,000,000 en als buitengewoon *f* 500,000, te zamen *f* 6,500,000.

Voor oorlog, als gewoon uitgetrokken *f* 11,000,000 en als buitengewoon *f* 1,100,000, te zamen *f* 12,100,000. Voor financien uitgetrokken, gewoon *a* nationale schuld *f* 12,375,000, *b* kosten van het departement en verdere administratien, pensioenen, enz. *f* 3,600,000, te zamen *f* 15,975,000; buitengewoon *a* nationale schuld *f* 8,850,000, *b* kosten voor het departement en verdere administratien, pensioenen, enz. *f* 1,549,047, te zamen *f* 10,399,047. Totaal generaal voor financien *f* 26,374,047.

De Minister, alle de stukken op het bureau nedergelegd hebbende en door den President voor de gedane mededeeling bedankt zijnde, verliet de zaal, door de commissie uitgeleid wordende. Deze stukken gedrukt zijnde, besloot de Kamer die naar de afdeelingen te verzenden.

— Heden morgen heeft de commissie van de tweede kamer tot vervaardiging van een adres, in antwoord op 's Konings aanspraak, haar verslag in comité-generaal gedaan, en een ontwerp voorgesteld, dat vervolgens in de afdeelingen is overwogen. Na de openbare zitting, die tot voordraging der financiele ontwerpen gestrekt heeft, is de centrale afdeeling vergaderd, om haar verslag omtrent opgemeld ontwerp van adres op te maken; welk verslag morgen in eene zitting met gesloten deuren zal worden uitgebragt. Eerst op het einde der week verwacht men dat het adres den Koning zal worden aangeboden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 26sten October.

Uit Weenen schrijft men van den 18den dezer, dat de Prins *van Metternich* aldaar van Linz was terug gekeerd: men meende alzoo nu weldra iets naders van de aanstaande conferentien tusschen de onderscheidene duitsche staten te vernemen, welke, naar men wilde, te Praag zouden worden gehouden. Ter beurze van genoemden dag waren verschillende ongunstige geruchten over Griekenland in omloop. Er zoude eene uitgebreide zamenzwering ontdekt zijn, en te Napoli oproerige bewegingen plaats hebben gehad.

Het *Journal de Smyrne* meldt uit Napoli van den 15den september: » De pogingen van het Grieksch regentschap om den staat aan orde en rust weder te geven, zijn niet altijd zoo gelukkig als men wenschte. De meerderheid der bevolking is voor het bestuur gezind, doch elke dag wordt het getal der ontevredenen, die zich te veel hebben beloofd, grooter. Men heeft onlangs een toeleg ontdekt om de regering aan het regentschap te ontwringen, en dezelve, onder den onmiddellijken naam van Koning *Otto*, uitsluitend aan den graaf *v. Armansperg* op te dragen. Gewis was deze daarvan onbewust, en men heeft het beraamde plan tijdig genoeg ontdekt, om de schuldigen naar verdiensten te straffen."

Hetzelfde dagblad schrijft uit Canea op het eiland Candia van den 12 september: *Mehemed*-ali, onder-koning van Egypte, heeft het eiland den 1sten dezer verlaten. Onmiddellijk daarop verzamelden zich de ontevredene Grieken van Candia in een dorp, begaven zich in massa naar den gemeente-raad, droegen aldaar hunne bezwaren voor, en eindigden met de verklaring dat zij alle onderwerping opzeiden aan een bestuur, dat hen zoo onheusch behandelde en in de ergste slavernij deed versmachten. Daar de seraskier des onderkonings, *Mustapha*-bassa, te Candia tegenwoordig was, hield de gemeente-raad zich voor onbevoegd om in deze eenig besluit te nemen, maar vergenoegde zich met alle middelen van overreding aan te wenden, om de gemoederen te bedaren, en de zamenscholing uiteen te doen gaan. Dit alles was echter vergeefsch. De meeste Turksche bewoners zijn in het geheim met de Grieken eens, en het schijnt wel dat *Mehemed*-ali of van stelsel zal moeten veranderen, of het bezit van Creta zal moeten vaarwel zeggen. Men erkent algemeen dat het Egyptisch bestuur niet meer den schoonen beloften geeft, en door onverzadelijke geldzucht het lot der eilanders zeer heeft verergerd.

ENGELAND.

LONDEN, den 25sten October.

Bij gelegenheid van het cour, hetwelk Z. M. woensdag ll. gehouden heeft, is onder anderen bij Z. M. ook binnengeleid de baron *Bulow*, die eenen eigenhandigen brief van den Koning van Pruissen aan Hoogstdenzelven overhandigd heeft. De grieksche buitengewone gezant Prins *Soutzo* heeft bij die gelegenheid zijn afscheidsgehoor gehad.

— Donderdag is de heer *Dedel* eenigen tijd met den burggraaf *Palmerston* aan het bureau van de buitenlandsche zaken werkzaam geweest.

— Zaturdag ll. zijn op nieuw, met de stoomboot *Willem de Vierde*, uit Greenock, in Schotland, ruim 400 rekruten, voor de dienst van donna *Maria's* leger, naar Lissabon vertrokken. Ook zullen er binnen weinige dagen nogmaals 500 paarden, ten behoeve van de constitutioneele troepen, uit Londen naar Portugal overgebragt worden.

— Het in beslag nemen van eenig huisraad door de daartoe bevoegde personen voor eene herhaaldelijk geweigerde betaling van deuren en venstergelden, ten bedrage van 35 p. st. 2 sh. 9 ds., door zekeren werktuigkundige, met name *Savage*, heeft Donderdag morgen in deze hoofdstad, in Circus-street, tot eenen oploop en verregaande ongeregeldheden aanleiding gegeven. Ofschoon de eigenaar zich tegen het in beslag nemen zijner goederen geenszins verzet heeft, schijnt deze handelwijze echter het gemeen, aangezet door eene vrouw, zoodanig verbitterd te hebben, dat hetzelve de ambtenaren, die met deze in beslagneming belast waren, op de vlugt gejaagd, de goederen daarna aan *Savage* teruggebragt, en den wagen, met welken dezelve moesten vervoerd worden, verbrijzeld heeft. Bij de terugkomst der ambtenaren, ondersteund door een aantal politie-dienaren, waren de in beslag genomen goederen nergens meer te vinden.

— Men schrijft uit Hull, dat de vangst der ter walvischvangst uitgevaren schepen zeer voldoende is geweest. Van de 27 derwaarts gezeilde schepen is slechts een verongelukt, doch het volk gered. De overigen hebben een goeden voorraad van traan en baarden medegebragt; het bedrag van eerstgenoemd artikel wordt op 4500 vaten geschat. Ook de groenlandsvaarders uit andere Britsche havens hebben eene goede vangst, zoodat er overvloed van traan zal wezen.

— Onder de geruchten, die heden ter beurze in omloop waren, verhaalde men, dat don *Carlos* bij zijne komst op Spaansch grondgebied door de troepen der Koningin was gevangen gemaakt. De notering der fondsen was heden als volgt: 3 pCt. gecons. 87 1/2; de gereduc. 86 1/2; Spanje 21 3/4; Portugal 72 1/2; Ned. 2 1/2 pC. 49 1/2, 5/8.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

MAANDAG, *den 28sten October.*

TARWE. — Met goeden handel en prijzen, als volgt: 131 ℔ W. bonte Poolsche *f* 285; – 127 O. b. Poolsche *f* 250; – 127 Roode b. Kon. *f* 230; – 121 b. Poolsche *f* 208; – 128 jarige b. d°. *f* 230, 235; – 127 N. Holst. *f* 190; – 126, 127 Wismar en Rostock *f* 196, 200 bij partij.

ROGGE. — Prijshoudend: 118 ℔ puike Pruiss. Pommer *f* 165 bij partij.

GARST. — Stil: 104 ℔ N. Oldammer winter *f* 106.

HAVER. — Als voren: 76, 80 ℔ N. Vriessche Voer *f* 69, 74; – 91 N. Gron. dikke *f* 76.

BOEKWEIT. — Ruim prijshoudend: 119 ℔ Nijkerker *f* 186; – 116 Overijss. *f* 130.

KOOLZAAD. — Als voren: Crombörns £ 52 – 9 vat dadelijk *f* 61.

LIJNZAAD. — In eenen doen: 106 ℔ Koningsb. *f* 255; – 108 P. Vriessche *f* 285.

OLIE. — Raap- per N. vat *f* 37 1/2; – Lijn- *f* 35; – Hennip *f* 37 1/2; – Raap-Koeken per 1040 *f* 48, 55; – Lijn- per 104 *f* 8 3/4, 10.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

MAANDAG, *den 28sten October.*

NEDERLANDEN. pCt.	*laagste koers.*	*hoogste koers.*	*koers 4 1/2 uur.*
Werkel. schuld 2 1/2	49 5/8	49 5/8	49 1/2
Dito dito 5	92 7/16	92 7/8	92 9/16
Uitgestelde dito ...	1 3/16		
Kansbill. dito	21 11/16	22	21 15/16
Amort. Syndic. . 4 1/2	86 1/2	87	86 5/8 à 3/4
Dito dito . . 3 1/2	69 5/8	70	69 3/4 à 7/8
Schatkistbiljett. . 6	101 7/8	102	
Oorlogslasten . . . 5	99 15/16		
Leening 1831 . . . 6	102		
Handel-Maats. . 4 1/2	94	94 1/8	94 à 1/8
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3			
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3	87 3/4		
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	59	59 5/16	59 3/16
Dito *f* 1000 . . . 3	38 5/8	38 3/4	38 5/8
Uitges. 3 pc. Sch. 5	12	12 1/4	12
Cort. Bons. Lond. 5	14		
NAPELS.			
Certificat. *L & B* 5			
Dito *Falc. & C.* 5			
Leen. Lond. *R.* . 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 . 5	100 5/8	100 7/8	
Dito dito 1828/29 . 5	101 1/8	101 1/4	101 1/4

pCt.	*laagste koers.*	*hoogste koers.*	*koers 4 1/2 uur.*
Cert. dito 1831/33 . 5	91 1/4	91 1/2	91 3/8
Obl. te London. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	65 3/16	65 7/16	65 1/4
Certificat. dito . . 6	65	65 1/4	
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 300.	106 3/4	107	107
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50. . .	90		
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100. . .			
Dito dito » 250. 4			
Metalliek 5	92 1/8	92 1/4	92 1/8 à 1/4
Dito Lond. gen. 5			
Dito 2 1/2	50 1/4	50 3/8	
Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito 4	82	82	82
Cert. Stadsb. dit. 2 1/2			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild.* 5			
GRIEKSCHE.			
Dito te London. 5			

*** Op den 22sten dezer, des avonds om 8 ure, overleed te *Oirschot*, zeer onverwacht, onze geliefde en dierbare Broeder, de Wel-Ed. Gestr. Heer HENRIE MATILE, gepensioneerd Luitenant-Kolonel, in den ouderdom van ruim 56 jaren.

EINDHOVEN, den 26. October 1833.

A. M. DAUSSERT.
Geboren MATILE.
Uit aller Naam.

Wij geven van dit voor ons zoo treurig sterfgeval langs dezen gebruikelijken weg aan familie, vrienden en bekenden kennis.

Heden overleed ons geliefde Kindje MARINUS CORNELIUS, in den ouderdom van 7 maanden.

BREDA, 27 October 1833.

D. J. GALLAS, *gep. Lt.-Kol.*

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers